

УДК 339.9

ВИКЛИКИ І ЗАГРОЗИ У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

CHALLENGES AND THREATS IN MODERN INTERNATIONAL BUSINESS

ВЫЗОВЫ И УГРОЗЫ В СОВРЕМЕННОМ МЕЖДУНАРОДНОМ БИЗНЕСЕ

Карп В.С.

Кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародного бізнесу Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, E-mail: viktoriiia_sergeevna@ukr.net

Карп V.

PhD in Economic sciences, Associate Professor of the Department of International business of Institute of International Relations Taras Shevchenko National University of Kyiv. E-mail: viktoriiia_sergeevna@ukr.net

Карп В.С.

Кандидат экономических наук, доцент кафедры международного бизнеса Института международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко, Email: viktoriiia_sergeevna@ukr.net

***Анотація.** У статті висвітлюються основні глобальні тенденції, які впливають на функціонування системи міжнародного бізнесу та діяльність суб'єктів економічної діяльності.*

Стаття присвячена дослідженню фундаментальних викликів і загроз міжнародного бізнесу, зокрема проблемам в економічній, політичній та культурній сферах макроекономічного середовища.

Розкрито зміст конкретних явищ, що відбуваються у світі й впливають на характер економічної діяльності, зокрема таких, як асиметрична проблема нерівності збільшення розриву; поява криптовалют і радикальна зміна міжнародної валютно-кредитної системи; процеси інтеграції та дезінтеграції; зростання масштабів тіньового та нелегального бізнесу; розширення нелегальної міжнародної міграції; феномен «Чорних лебедів»; криза

глобальних і регіональних регуляторних інститутів; міжнародний космічний бізнес; поширення неопroteкціонізму; реструктуризація та зміна структури промисловості; демографічна криза; концепція сталого розвитку та принципи відповідального ведення бізнесу.

Автор доходить висновку, що глобальні зміни в структурі міжнародних відносин, зокрема економічних відносин, всебічно взаємовпливають один на одного, утворюючи складну та турбулентну систему, а сучасні процеси, які відбуваються у середовищі міжнародного бізнесу, процеси глобалізації та глокалізації світової економічної системи є значними впливовими фактором економічного розвитку країн світу і, в свою чергу, несуть велику кількість викликів та загроз.

Ключові слова: міжнародний бізнес, форми міжнародного бізнесу загроза, виклик, виклики та загрози, система міжнародних економічних відносин, економічна поведінка.

Abstract. *The article focuses on the main global trends that affect the functioning of the international business system and the activities of economic entities.*

The article is devoted to the study of the fundamental challenges and threats of international business, in particular problems in the economic, political and cultural spheres of the macroeconomic environment.

The content of specific phenomena occurring in the world and influencing the nature of economic activity, in particular such as the asymmetric problem of inequality of the increase in the gap, is disclosed; the emergence of a curt-currency and a radical change in the international monetary and credit system; integration and disintegration processes; increasing the scope of shadow and illegal business; expansion of illegal international migration; the phenomenon of "Black Swans"; crisis of global and regional regulatory institutes; international space business; dissemination of non-protectionism; restructuring and change of the structure of industry; demographic crisis; the concept of sustainable development and the principles of responsible business.

The author concludes that global changes in the structure of international relations, in particular economic relations, are mutually mutually influential on each other, forming a complex and turbulent system, while modern processes taking place in the international business environment, the processes of globalization and glocalization of the world economic system are significant influences. economic development of the countries of the world and, in turn, carry a large number of challenges and threats.

Key words: *international business, forms of international business, threat, challenge, challenges and threats, the system of international economic relations, economic behavior.*

Аннотация. В статье освещаются основные глобальные тенденции, которые влияют на функционирование системы международного бизнеса и деятельности субъектов экономической деятельности.

Статья посвящена исследованию фундаментальных вызовов и угроз международного бизнеса, в частности проблемы в экономической, политической и культурной сферах макроэкономической среды.

Раскрыто содержание конкретных происходящих в мире явлений, которые влияют на характер экономической деятельности, таких, как асимметричная проблема неравенства увеличение разрыва; появление криптовалют и радикальное изменение международной валютно-кредитной системы; процессы интеграции и дезинтеграции; рост масштабов теневого и нелегального бизнеса; расширение нелегальной международной миграции; феномен «черных лебедей»; кризис глобальных и региональных регуляторных институтов; международный космический бизнес; распространение неопротекционизму; реструктуризация и изменение структуры промышленности; демографический кризис; концепция устойчивого развития и принципы ответственного ведения бизнеса.

Автор приходит к выводу, что глобальные изменения в структуре международных отношений, в частности экономических отношений, всесторонне взаимовлияют друг на друга, образуя сложную и турбулентной систему, а современные процессы, происходящие в среде международного бизнеса, процессы глобализации и глокализации мировой экономической системы являются значительными влиятельными фактором экономического развития стран мира и, в свою очередь, несут большое количество вызовов и угроз.

Ключевые слова: международный бизнес, формы международного бизнеса угроза, вызов, вызовы и угрозы, система международных экономических отношений, экономическое поведение.

Постановка проблемы. Сучасний міжнародний бізнес здійснюється в умовах постійних змін та мінливості середовища його функціонування. Найбільш сутнісними ознаками стають ризиковість, зростаюча невизначеність та турбулентність, які великою мірою впливають на будь-які процеси в міжнародних економічних відносинах.

Актуальність дослідження даного питання пов'язана з необхідністю належного впорядкування та систематизації елементів, які виступають або можуть виступати у якості загроз в системі міжнародного бізнесу зокрема та

міжнародних економічних відносин в цілому. А також, з нагальністю проблеми і необхідністю забезпечення економічних суб'єктів найактуальнішою інформацією для змоги оперативно реагувати і відповідати на поставлені виклики.

Мета статті. Функціонування міжнародного бізнесу в сучасних умовах мінливого середовища і глобальних змін піддається впливу низки чинників, які визначають подальший вектор розвитку суб'єктів економічної діяльності. Метою статті є аналіз основних глобальних трендів та факторів, які впливають на усі сфери міжнародного бізнесу та його суб'єктів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дана проблематика є надзвичайно актуальною з огляду постійних і повсякчасних змін, які відбуваються у структурі міжнародного бізнесу. Дослідженням викликів і загроз в міжнародному бізнесі займалися такі науковці: В.А. Вергун, В.С. Мазур, В.В. Чорній, Д.Р. Золотарьова, К.С. Кваша, Л.В. Богач, М.М. Павленко, Н.В. Резнікова, Н.М. Вдовенко, С.В. Вовк, Ю.П. Гуменюк тощо.

Виклад основного матеріалу. Сучасний міжнародний бізнес функціонує в умовах мінливого і надзвичайно ризикованого середовища, якому притаманні зростаюча конкуренція, турбулентність, асиметризм та біфуркаційність - кардинальні перетворення. Це неодмінно призводить до того, що суб'єкти економічної діяльності стикаються з величезною кількістю викликів і загроз.

Проведений аналіз дозволяє виділити наступні найактуальніші викликам у міжнародному бізнесі:

1. Проблема нерівності - збільшення розриву між багатими і бідними.

1% людей, у володінні яких знаходиться найбільше багатство, отримують 27% від усього світового доходу. На жаль, зростання нерівності в доходах населення спостерігається майже у всіх країнах світу з 1980 року, проте темпи зростання різняться залежно від регіону. На 50% населення планети, які належать до найбідніших верств, припадає всього 13% від сукупного багатства.

[6]

Враховуючи сучасний стан чисельності населення Землі, 1% наразі - це 75 млн осіб. Найбідніші 50% населення складають 3,7 млрд осіб. [3]

2. Поява криптовалют - радикальна зміна міжнародної валютно-кредитної системи.

Криптовалюта - цифрова валюта, яка функціонує завдяки механізму асиметричного шифрування. Наразі у світі налічується близько тисячі криптовалют, найвідомішою з яких є bitcoin (біткойн). Що стосується України, то підвищена увага до біткойнів пов'язана передусім зі стрімким зростанням їхніх цін. [11]

3. Часткове протиріччя глобалізації - процеси інтеграції та дезінтеграції, які протистоять глобалізаційним процесам.

Інтеграція - процес інтернаціоналізації господарського життя, зближення, об'єднання економік ряду країн. Дезінтеграція виступає у якості зворотнього процесу інтеграції. Дезінтеграція - розпад цілісної структури, поділ її на частини, складові елементи, послаблення, порушення та розрив зв'язків і відносин в цілісній системі. [9]

З одного боку, процеси інтеграції вимагають від тих держав, які об'єднуються, пошуку компромісних рішень у різних сферах суспільного життя та узгодження взаємних інтересів. Дезінтеграція, з іншого боку, надає державі більшої самостійності та незалежності у визначенні напрямів подальших векторів всебічного розвитку: економічного, культурного, політичного.

Не можна стверджувати, що дезінтеграція є руйнівним явищем сучасної глобальної економічної системи, адже даний процес стає джерелом утворення нових об'єднань та появи нових форм та суб'єктів міжнародного бізнесу – іноді навіть більш продуктивних, аніж традиційні. [14]

4. Процеси глокалізації – новий погляд на глобальний світогляд, пристосований до локальних умов.

Глокалізація = глобалізація + локалізація. Не зважаючи на те, що процеси глобалізації світової економічної системи поглиблюються, проявляється низка протиріч, які згодом переходять у нову сутність, поступово модифікуючись.

Адже чим потужніший процес глобалізації, тим більш актуальною стає локальна специфіка, яка, власне, і трансформує сам процес глобалізації, формуючи процес глокалізації. [8]

5. Зростання всесвітніх масштабів тіньового та нелегального бізнесу.

Тіньова економіка визнається глобальною економічною проблемою і в той же час посідає важливу роль у сучасній системі міжнародного бізнесу. Необхідність формування нових підходів до організації економічної взаємодії та усвідомлення проблем безпеки національного бізнес-середовища у процесі участі у глобальній економіці були викликані суттєвими змінами міжнародного середовища початку ХХІ століття. [10]

Тіньовий сектор має неоднозначний вплив на середовище бізнесу. З одного боку, ухилення від податків та законодавчих обмежень посилює конкурентність підприємств, дозволяє отримувати додатковий прибуток та поживляє економічну активність і знижує рівень безробіття у країні. З іншого боку, функціонування тіньових форм бізнесу шкодить державному бюджету напряму та іншим економічним агентам опосередковано, які оперують в рамках законодавчої системи.

Відносини в межах тіньового сектору відображають постійні зміни у суспільстві, на які легальний бізнес оперативно не встигає відреагувати. Поширення зв'язків у тіньовому середовищі представляє небезпеку для економіки країни, правової та соціальної сфери, а також погіршує конкурентоспроможність середовища національної економіки на світовому ринку. [13]

Посилення взаємозалежності усіх проявів сучасного світу, яке сьогодні можна спостерігати у поширенні і прискоренні руху капіталу, товарів і послуг, міграції робочої сили та диверсифікації бізнесу, потребує значної уваги до відносин, які розвиваються між усіма елементами світового бізнес-середовища та, у тому числі, які функціонують у тіньовому секторі бізнесу.

У своєму широкому розумінні тіньова економіка визначається як економічна діяльність поза системою контролю та обліку з боку державних

органів. Так поруч із кримінальною діяльністю, корупцією та іншими суспільно-небезпечними елементами до тіньової економіки відноситься також побутова мікроекономічна діяльність: приватне неформальне репетиторство, вторинний ринок побутових товарів, майстерування, фермерство для власного споживання тощо.

Тіньова економіка виступає проблемою для суспільних наук, адже неможливо надати єдину вичерпну відповідь на питання, чому люди працюють нелегально, до яких результатів приводить така поведінка, як розрахувати обсяги тіньового сектору, як попередити тінізацію економіки і як попередження тінізації впливає на формальні відносини бізнесу. [3]

6. Розширення географії та структури нелегальної міжнародної міграції.

На жаль, глобалізація економіки та стрімкий розвиток науково-технічної революції мають водночас іншу сторону медалі, виступаючи причиною зростання злочинності, пов'язаної з незаконною міграцією, оскільки вона має тісний зв'язок з торгівлею людьми, наркоторгівлею, терористичними актами й іншими небезпечними злочинними діяннями. Нелегальна міграція дестабілізує національні ринки праці, призводить до масових порушень прав мігрантів, створює осередки напруженості в місцях їх концентрації, негативно впливає на кримінальний стан в країнах світу. [5]

Нелегально зайняті мігранти не входять до сфери офіційного працевлаштування й, відповідно, оподаткування. Звичайно, це все завдає фінансових збитків державі-реципієнту. Оскільки нелегальні мігранти часто вдаються до кримінальної діяльності (контрабанди, проституції, наркотрафіку, нелегальної торгівлі зброєю тощо), їх розглядають як фактор загрози національній безпеці країни. Це викликає занепокоєння серед країн, які стикаються з проблемою нелегальної міграції. [4]

7. Всебічна увага до феномена «Чорних лебедів».

Винятковий вплив на суспільство та історію в цілому справляють рідкісні, несподівані, надзвичайні події, які неможливо передбачити (неможливо

передбачити непередбачуване, тому воно і зветься непередбачуваним), але до яких треба бути завжди готовими. Такі події називаються «Чорними лебедями».

«Чорний лебідь» обов'язково має три характеристики. По-перше, дана подія має бути аномальною, оскільки ніщо в минулому не передбачало нічого подібного. По-друге, вона має величезну силу впливу глобального масштабу. По-третє, природа людини примушує вигадувати пояснення тому, що сталося, але все після того, як воно сталося, роблячи ту подію, яка спочатку сприймалась як сюрприз, передбачуваною та з'ясованою.

У якості прикладів «Чорних лебедів» можна назвати наступні події: винайдення, розвиток та поширення мережі Інтернет, Перша світова війна, розпад Радянського Союзу, теракт 11 вересня, світова економічна криза тощо. [15]

8. Криза глобальних і регіональних регуляторних інститутів.

Наразі глобальними та регіональними регуляторними інститутами виступають міжнародні та регіональні організації. Вони були створені передусім тому, що глобальна економіка потребує налагодженої системи та власних особливих інститутів регулювання взаємовідносин своїх суб'єктів. [17]

Проте, на сьогоднішній момент майбутнє таких організацій є сумнівним через наявність періодичних повідомлень про факти порушення прав людини, все більшу витонченість методів тероризму, домінування у міжнародних відносинах, і передусім в економічних відносинах, егоїстичних національних інтересів держав, неефективність даних організацій при вирішенні низки питань.

На сьогоднішній момент діяльність та вступ до міжнародних регуляторних інститутів піддається критиці. Велика кількість країн порушують досягнуті домовленості, роздаючи індивідуальні пільги та преференції. Криза полягає в тому, що регулятивні інститути поступово перетворюються на декларативні організації і часто носять рекомендаційний характер. [16]

9. Проблеми міжнародного космічного бізнесу.

Глобальний космічний бізнес напряму пов'язаний з інноваціями та стартапами. Світовим лідером у космічній галузі впродовж великого відрізка часу виступають США, проте інші гравці, в тому числі й Україна, частіше не отримують фінансової підтримки власних розробок.

Космічні стартапи мають проблеми з бізнесовими колами, і в першу чергу, з інвестуванням. У стартапи на стадії ідеї ніхто не бажає вкладати активи. Тому велика їх кількість не виживає або навіть не втілюється в життя за браку та відсутності інвестицій.

Також можна назвати ще одну проблему космічного бізнесу – потужна монополізація попиту державою. [3]

10. Всебічне поширення неопротекціонізму.

У ході поширення процесу глобалізації економіки явище протекціонізму перетворилося з торговельної політики, яка базувалася здебільшого на впровадженні спочатку тарифних обмежень, а згодом і нетарифних інструментів захисту, у складний комплексний державний механізм підвищення конкурентоспроможності національних економік. [19] Даний процес можна назвати неопротекціонізмом, метою якого є усунення внутрішньої суперечності лібералізму. [18]

Завдяки гнучкому інструментарію неопротекціонізм стає політикою зниження асиметричності розподілу благ від глобалізації і реакцією на глобальні дисбаланси, що вкотре підкреслює тезу про те, що участь держави в регулюванні економічних процесів є об'єктивною реальністю. Тому світ стає свідком трансформації раніше оголошеного напряму в бік дерегуляції в ререгуляцію. [20]

11. Реструктуризація та зміна структури промисловості.

Суть даного явища полягає в тому, що більш розвинені країни фокусуються здебільшого на виробництві наукоємних товарів та послуг. Цей процес стає можливий завдяки перенесенню виробництва працемістких товарів до країн, що розвиваються. [1]

Глобальна міжнародна конкуренція призвела до посилення тенденції злиттів та поглинань з метою забезпечення позицій компаній на національному, регіональному та глобальному рівнях. [12]

12. Демографічна криза у формі старіння населення.

Старіння населення є небезпечним тому, що неодмінно збільшує тягар на економіку розвинених країн. У той же час молодше покоління формує значний потенціал трудових ресурсів у країнах, що розвиваються. З одного боку, це призводить до збільшення доходів та доступу до більших ринків, з іншого - до більшої невизначеності та нестабільності. Ситуація залишається доволі складною з огляду на проблеми бідності та голоду в країнах Африки та Азії. [3]

Головним наслідком старіння населення стає зміна коефіцієнту залежності між особами, які працюють, та особами, старшими за 65 років. Це може призвести до збільшення податкового тягара, зростання рівня безробіття. Працюючі особи будуть змушені платити більше податків, що означає зменшення мотивації фірм до інвестування, скорочення виробництва та економічне зростання. Крім того, старіння населення може призвести до дефіциту працівників та інфляції заробітної плати.

Старіння суспільства в країнах, у яких спостерігаються кризові явища, призводить до сповільнення глокалізаційних процесів. З часом застій на ринках товарів та робочої сили може призводити до лобювання прийняття антиконкурентних законів та негативних змін в економіці. [4]

13. Концепція сталого розвитку та принципи відповідального ведення бізнесу.

Дані принципи виступають не лише частиною управління репутацією, але й важливою складовою довгострокової стратегії компанії, допомагаючи отримати реальні конкурентні переваги на ринку. Однак, на жаль, розвитку широкої практики перешкоджає те, що стійкість є дуже довгостроковим вкладенням, а

прорахування отриманих вигод від нього при використанні традиційних економічних підходів, доволі складно. [3]

Крім цього, менеджменту компаній бракує реального інструментарію для вимірювання нематеріального боку впливу бізнесу на навколишнє середовище, суспільство і розвиток людства в цілому. Можна впевнено стверджувати, що стійкість впливає на всі аспекти діяльності компанії, починаючи із зародження ідеї, розробки і виробництва продукту і закінчуючи продажами. Вона може впливати на різні важелі створення цінностей у короткострокових і довгострокових перспективах.

Сталий розвиток, безперечно, стає нагальною проблемою бізнесу. Всі компанії стикаються з необхідністю перебудувати свій стиль роботи відповідно до принципів стійкості. Для того, щоб не упустити потенційні можливості та вигоди, бізнесу варто почати більш широко і уважно оцінювати потенціал застосування принципів стійкості і переходити до рішучих дій. [7]

Для сучасних суб'єктів міжнародного бізнесу участь у сталому розвитку означає розуміння довгострокових глобальних проблем світового масштабу та обов'язкове їх прийняття до уваги в подальшій стратегії й практиці. Сучасний бізнес, як процес створення та обміну цінностями з метою забезпечення власної довгострокової стійкості, повинен враховувати такі складові цінності, як людей та навколишнє середовище, окрім звичних матеріальних цінностей.

У майбутньому виживатимуть лише ті гравці на арені міжнародного бізнесу, які враховуватимуть вагомість процесу сталого розвитку. [2]

Висновки. Отже, підсумувавши, найбільш нагальними викликами та загрозами у структурі сучасного міжнародного бізнесу є: асиметрична проблема нерівності збільшення розриву між багатими і бідними; поява криптовалют, яка означає радикальну зміну міжнародної валютно-кредитної системи; протистояння глобалізації у вигляді процесів інтеграції та дезінтеграції; зростання всесвітніх масштабів тіньового та нелегального

бізнесу; розширення географії та структури нелегальної міжнародної міграції; всебічна увага всесвітньої спільноти до феномена «Чорних лебедів»; криза глобальних і регіональних регуляторних інститутів; проблеми міжнародного космічного бізнесу; всебічне поширення неопротекціонізму; реструктуризація та зміна структури промисловості; демографічна криза у формі старіння населення; концепція сталого розвитку та принципи відповідального ведення бізнесу.

Таким чином, можна зробити висновок, що сучасні процеси, які відбуваються у середовищі міжнародного бізнесу, а також процеси глобалізації та глокалізації світової економічної системи є значними впливовими фактором економічного розвитку країн світу і, в свою чергу, несуть велику кількість викликів та загроз.

Список використаних джерел:

1. Білорус О. Політекономічний прогноз глобального співрозвитку у ХХІ столітті: глобальний посткапіталізм чи світ система інформаційно – мережевого глобалізму /Олег Білорус //Економічна теорія. – 2018. – №1.
2. Бобылёв С. Устойчивое развитие: парадигма для будущего /Сергей Бобылёв //Мировая экономика и международные отношения. – 2017. – Том 61(№3).
3. Вергун В.А., Карп В.С. Вступ до спеціальності: навчальний посібник / В.А. Вергун, В.С. Карп – К. ВАДЕКС, 2019. – 404 с.
4. Вергун В.А., Глухова Д.А., Голубій І.Є., Карп В.С., Приятельчук О.А., Ступницький О.І. Сучасна фірма: виклики та управління змінами. Навчальний посібник / В.А. Вергун та ін.. – К.: ВАДЕКС, 2016. – 404с.
5. Вступ до спеціальності «Міжнародний бізнес»: Навчальний посібник / В.А. Вергун, В.С. Карп. - К.: ВАДЕКС, 2014. – 333с.

6. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрия, регулирование: монография / Д. Лукьяненко и др. / - К.: КНЕУ. 2013.
7. Инглхарт Р. Культурная революция: как измеряются человеческие мотивации и как это меняет мир /Рональд Инглхарт / Пер. з англ. С. Л. Лопатиной. – М.: Мысль, 2018. –347 с.
8. Канкліні Н. Уявлена глобалізація /Пер. з іспанської О. Ковальової. – Львів: Видавництво Анети Антоненко, 2016. – 256 с.
9. Міжнародний бізнес: підручник./ за ред.. проф. Вергуна В.А. – К.: ВАДЕКС, 2014. – 810 с.
10. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підручник / В.А. Манжола, О.А. Капітоненко та ін.. / За ред. Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2014.
11. Миловидов В. Информационная асимметрия и большие данные: грядет ли пересмотр финансового рынка /Владимир Миловидов //Мировая экономика и международные отношения. – 2017. – Том 61(№3).
12. Кондратьев В. Политика локализации производства как инструмент модернизации /Владимир Кондратьев // Мировая экономика и международные отношения. – 2017. – Том 61(№1).
13. Федірко О. Парадигма локального інноваційного розвитку в економіці ЄС /Олександр Федірко /Автореф. каф-ра ек. наук /Спеціальність 08.00.02 – світове господарство і міжнародні економічні відносини. – К.: КНЕУ, 2017. – 37 с.
14. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І. Рогача. – ВПЦ «Київський університет», 2018, 616 с.
15. Талеб Н. Н. Чёрный лебедь. Под знаком непредсказуемости / Н. Н. Талеб; пер. с англ. В. Сонькина, А. Бердичевского, М. Костионовой, О. Попова; под ред. М. Тюнькиной. — М.: Изд. «Колибри», 2009. — 528 с.

16. Хилл Чарльз. Международный бизнес. 8-е издание. – Питер, Сиб, 2013, 688 с.
17. Раймер Й. Номо Urbanus. Парадокс еволюції /Пер. з нідерландської Я. Довгополого. – К.: Видавництво Жупанського, 2017. – 136 с.
18. Резнікова Н. Економічна незалежність країн в умовах глобальних трансформацій / Н.В. Резнікова. – К.: Аграр Медіа Груп, 2018. – 460 с.
19. Резнікова Н. В. Нова норма світової економіки: зміст та ключові ознаки глобальних ризиків в контексті незалежності / Н.В. Резнікова, О.А. Іващенко // Інвестиції - №9. – 2017.
20. Панченко В.Г., Резнікова Н.В. Від протекціонізму до неопротекціонізму: нові виміри ліберального регулювання / Міжнародна економічна політика 2017. № 2 (27) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iejournal.com/journals/27/2018_4_Panchenko_Reznikova.pdf

References:

1. Belarus O. Polyeconomic forecast of global co-development in the XXI century: global post-capitalism or the world of information-network globalization / Oleg Bilorus // Economic Theory. - 2018 - №1.
2. Bobyliv S. Sustainable Development: A Paradigm for the Future / Sergei Bobyliv // World Economy and International Relations. - 2017. - Volume 61 (No. 3).
3. Vergun V., Karp V. Introduction to the specialty: textbook / V. Vergun, V. Karp - K. VADEKS, 2019. - 404 с.
4. Vergun V., Glukhova D., Golubiy I., Karp V., Priyatelchuk O., Stupnitsky O. / A Modern Company: Challenges and Change Management. Tutorial / V. Vergun.. - K.: VADEKS, 2016. - 404s.

5. Introduction to the specialty "International Business": Textbook / V. Vergun, V. Carp - K .: VADEKS, 2014 - 333 c.
6. Global economic development: trends, asymmetry, regulation: monograph / D. Lukyanenko and others / - K.: KNEU. 2013.
7. Inglehart R. Cultural revolution: how human motivations are measured and how the world changes / Ronald Inglehart / Per. from english S. Lopatina. - M .: Thought, 2018.-347 p.
8. Kanklini N. Represented globalization / Per. from Spanish O. Kovaleva. - Lviv: Aneta Antonenko Publishing House, 2016. - 256 p.
9. International business: a textbook. / Ed. prof. Vergun V. - K .: VADEKS, 2014 - 810 p.
10. International Systems and Global Development: Textbook / V. Manzhola, O. Kapitonenko and others. / Ed. L. Huberisky- K .: Knowledge, 2014.
11. Milovidov V. Informational asymmetry and large data: whether the financial market is going to revise / Vladimir Milovidov // World Economy and International Relations. - 2017. - Volume 61 (No. 3).
12. Kondratiev V. The policy of localization of production as an instrument of modernization / Vladimir Kondratyev // World Economy and International Relations. - 2017. - Volume 61 (No. 1).
13. Fedirko O. The Paradigm of Local Innovation Development in the EU Economy / Alexander Fedirko / Author's abstract. kafra eq Sciences / Specialty 08.00.02 - World Economy and International Economic Relations. - K .: KNEU, 2017. - 37 p.
14. World Economy: Textbook / ed. O. Shnirkova, V. Мазуренко O. Rogachev - Kyiv Polytechnic University, 2018, 616 pp.

15. Taleb N. N. Black Swan. Under the sign of unpredictability / N. N. Taleb; tr. from english V. Sonkina, A. Berdichevsky, M. Kostinova, A. Popova; ed. M. Tyunkina. - M. : Izd. "Kolibri", 2009 - 528 p.
16. Hill Charles. International business. 8th edition. - Peter, Sib, 2013, 688 pp.
17. Raymer J. Homo Urbanus. Paradox of evolution / Tr. from the Dutch Ya. Dovgologi. - K.: Zhupanskogo Publishing House, 2017. - 136 p.
18. Reznikova N. Economic Independence of the Countries in the Conditions of Global Transformations / N. Reznikova - K. : Agrar Media Group, 2018. - 460 pp.
19. Reznikova N. New norm of the world economy: the content and key signs of global risks in the context of neo-independence / N. Reznikova, O. Ivashchenko // Investments - No. 9. - 2017
20. Panchenko V., Reznikova N. From protectionism to non-protectionism: new dimensions of liberal regulation / International economic policy 2017. No. 2 (27) [Electronic resource]. - Access mode: http://iejournal.com/journals/27/2018_4_Panchenko_Reznikova.pdf